

AKTIVITETER FRA FAFO ØSTFORUM

Fafo Østforum seminar 6. mars 2012 kl 14-16. Europautredningen: Arbeidsliv og arbeidsinnvandring. Regjeringen oppnevnte i januar 2010 et offentlig utvalg for å gjennomgå erfaringene med EØS-avtalen og Norges øvrige avtaler

med EU. Utvalgets arbeid – Europautredningen - ble lagt fram 17. januar i år. Fafo-forsker Jon Erik Dølvik, som var medlem i utvalget, vil på dette seminaret innlede over utredningens konklusjoner når det gjelder EØS-avtalens betydning for norsk arbeidsliv og arbeidsinnvandringen til Norge. Det vil også være kommentarer ved Dag Seierstad og representanter for LO og NHO, paneldebatt og anledning til å stille spørsmål fra salen. Seminaret er gratis og åpent for alle. Begrenset antall plasser - påmeldingen har startet. Detaljert seminarprogram kommer. (Fafo Østforum, 28.02.12) [Påmelding via web innen 5. mars](#)

The FORMULA Conference 2012 22.-23. mars. Fri bevegelse av tjenester og arbeidsmarkedsregulering i et utvidet EU og EØS er tema for Formula-prosjektet, som inviterer til internasjonal avslutningskonferanse på

Thon Hotel Vika Atrium i Oslo 22. - 23. mars 2012. Prosjektet er finansiert av Norges Forskningsråd og ledet av professor Stein Evju, Institutt for Privatrett, Universitetet i Oslo, i samarbeid med Fafo. Fafo-forsker Jon Erik Dølvik skal bidra både med innledning og som debattleder, og Fafo Østforums prosjektleder Line Eldring skal holde forberedt kommentar. (Fafo Østforum, 27.02.12) [Les mer Konferanseprogram](#)
[Informasjon om konferanseavgift og påmelding](#)
[Påmelding via web innen 7. mars](#)

NYHETSSAKER FRA VÅR NYHETSTJENESTE

ALLMENNGJØRING OG SOSIAL DUMPING[Temaside om allmenngjøring](#)

Kommunene underbetaler renholdere - unntatt fra allmenngjøring. Renholdere i kommunen på tarifflønn kan tjene under den allmenngjorte minstelønna. – Det må vi gjøre noe med, sier leder i LO-kommune, Clemet Rønning-Aaby. Da lønningene i renholdsbransjen ble allmenngjort var det en prosess mellom NHO Service og Norsk Arbeidsmandsforbund. Det er Tariffnemnda hvor LO og NHO er representert, som fatter [vedtaket](#). I vedtaket er det presisert at allmenngjøringen ikke omfatter renholdere i kommunale og statlige virksomheter som driver renhold i egen regi (LO-Aktuelt, 22.02.12). [Les mer](#)

Nyhetsaker om sosial dumping

NST-gruppen anker pålegg fra Arbeidstilsynet. LO må vente et godt stykke utover i 2012 før de kan ta standpunkt til en eventuell boikott av NST-gruppen i Haugesund. Bedriften har gitt heftige tilsvar på Arbeidstilsynets pålegg i de to sakene knyttet opp til Åkra ungdomsskole og HighComp AS på Bokn. De er nå anket. Arbeidstilsynets kontor i Haugesund behandler nå anken. (Karmsund Avis, 24.02.12) [Les mer](#) Se også: [Varsler historisk boikott](#) (NRK Rogaland, 08.12.11)

Arbeidslivsmeldingen må bli bedre. Stortingets Arbeids- og sosialkomité avholdt 13. februar høring om den nye arbeidslivsmeldingen. Der ble det gitt klar beskjed fra EL & IT Forbundet til stortingspolitikkerne: En arbeidslivsmelding er vel og bra, men innholdet må bli bedre på flere områder. Et stikkord er allmenngjøring. Forhandlingsleder i EL & IT Forbundet, Jan Olav Andersen, mener dokumentasjonskravene for å få allmenngjort en tariffavtale må senkes. Slik det er i dag, ender det for ofte i rettslige disputer. (Nettverk, 15.02.12) [Les mer](#)

Leier ut maler for 89 kroner timen. Lei en maler for 89 kroner timen – og bytt ham ut hvis du ikke liker ham. Tilbudet kommer fra et litauisk firma. I e-posten fra det litauiske firmaet Recruitment in EU heter det videre: – Skandinaviske arbeidsgivere sparer typisk opptil 30 prosent av utgiftene til arbeidskraft ved å ansette motiverte arbeidere fra østeuropeiske EU-land. (Maleren, 23.02.12) [Les mer](#)

Offshore-aksjonen rundt Nordsjøen avdekket rovdrift på sjøfolk. Den Internasjonale Transportarbeiderføderasjonens (ITF) felles aksjonsuke på offshorefarten rundt Nordsjøen avdekket i Hartlepool havn tilfeller av rovdrift og nedverdiggende arbeidsforhold for rumenske sjøfolk: mange av arbeiderne har blitt betalt halvparten av britisk minimumslønn, og i tillegg mangler det arbeidskontrakter. (Norsk Sjømannsforbund, 17.02.12) [Les mer](#)

Arbeidstilsynet har funnet massive lovbrudd hos renholdselskap. Burger Kings renholdere blir utsatt for systematisk underbetaling. Blant lovbruddene Arbeidstilsynet har avdekket er en timelønn på 100 kroner timen. Dette er et brudd på [allmenngjøringen av renholdsbransjen](#), som sier at de ansatte ikke skal ha en lønn som er lavere enn 151,67 kroner i timen. Renholderne er ansatte i selskapet Daljac Renhold, som vasker åtte av Burger King-lokalene i Norge. (Dagbladet, 13.02.12) [Les mer](#)

VIKARBYRÅDIREKTIVET

Kommentar: Vikarierendes motiver.

- Det er ganske rart å sitte på siden og observere debatten om bemanningsdirektivet, skriver Proffice-sjef Per Bergerud. - Det er underlig å angripe bemanningsbransjen med beskyldninger om å utsette sine ansatte for uverdige arbeidsforhold, for deretter å nekte implementeringen av et direktiv som har som eneste formål å verne ansatte mot nettopp dette. Når vi i tillegg ser at de som faktisk er berørt av direktivet er fornøyde med egen arbeidssituasjon, blir debatten så fjern at det er åpenbart at prinsippene er viktigere enn de reelle utfallene, skriver han. (E24, 28.02.12) [Les mer](#)

Leder: Vikarbyrådirektivet er et vikarierende mål.

- Vikardirektivet er først og fremst et høyst nødvendig redskap for å stanse sosial dumping, og fagbevegelsen i alle land som vi liker å sammenligne oss med, er for direktivet. De kreftene som i Norge kjemper mot vikardirektivet har også satt spor etter seg som sterke motstandere av alt EU står for i sin alminnelighet. Det skinner gjennom at selve kampen ikke dreier seg om direktivet. Det er EØS-avtalen som skal til livs, skriver Jarlsberg Avis på lederplass. (22.02.12) [Les mer](#)

Ny mobilisering mot vikarbyrådirektivet. Mandag var det en ny fanemarkering mot vikarbyrådirektivet foran Stortinget i Oslo. Det ble stilt opp nærmere 70 faner. (Fellesforbundet, 22.02.12) [Les mer](#)

Se også: - [Arbeiderpartiet lytt til gode venner, vend i tide - det er ingen skam å snu](#) (EL & IT, 21.02.12)

Høyre: Jens må få orden i egne rekker. Jens Stoltenberg brukte store deler av pressemøtet i Stortinget onsdag om å svare på spørsmål om vikarbyrådirektivet. Striden om vikarers rettigheter er i ferd med å skape ei alvorlig flenge i forholdet mellom Ap og resten av venstresida. For i denne striden har [Ap alle vennene sine imot seg](#). Både LO, SV og Sp går inn for veto. Nå krever Høyre at statsministeren får orden i egne rekker. (NRK, 15.02.12) [Les mer](#)

Debatt: Kampen for et anstendig arbeidsliv.

- All juridisk ekspertise i regjeringen, Senter for Europarett og LOs juridiske avdeling, konkluderer at arbeidsmiljøloven ikke ansees truet ved implementering av vikarbyrådirektivet. NHOs jurister har konkludert motsatt. Hovedskillet i debatten går på hvilke juridiske vurderinger man tror på. Andre lands erfaring styrker LOs og regjeringsadvokatenes vurdering, skriver Kari Henriksen, stortingsrepresentant (Ap) i et debattinnlegg. (Avisen Agder, 27.02.12) [Les mer](#)

Kronikk: Veto og vikarer. - Den særnorske debatten om vikarbyrådirektivet er forvrengt. Den er full av feilaktige forestillinger, og preges av uenigheten om EØS. De som påstår at direktivet vil gjøre det vanskeligere å videreføre dagens begrensninger på vikarbruk tar feil, skriver Fredrik Sejersted i en kronikk i dag. Sejersted ledet arbeidet med Europautredningen som ble lagt fram i januar (Dagsavisen, 22.02.12). [Les hele kronikken her](#)

Vikarbyrådirektivet: Rettslige vurderinger.

Oppsummering av rettslige vurderinger om forholdet mellom vikarbyrådirektivet og norsk rett vedrørende vilkårene for innleie. (Arbeidsdepartementet, 15.02.12) [Les mer](#) Se også: [Krever innsyn i juridiske vurderinger](#) (NRK, 13.02.12)

Kommentar: Sp og SV synes smittet av vetosyken.

- SVs Karin Andersen mistenkeliggjør sin egen regjering og antyder at arbeidsminister Hanne Bjurstrøm (Ap) og utenriksminister Jonas Gahr Støre (Ap) holder tilbake juridiske betenkninger om hvordan arbeidsmiljøloven kan beskyttes. I sin iver etter å skåre politisk mynt på vikarbyrådirektivet sår Sp og SV tvil om Arbeiderpartiets hensikter, mens deres egentlige fiende lurer bak neste valg, skriver Per Christensen. (Hamar Arbeiderblad / NTB, 14.02.12) [Les kommentaren](#)

Kommentar: 100 000 vikarer fortjener lik lønn for likt arbeid! - Vikarer skal ha like godt lønns og arbeidsvilkår som ansatte i bedriften de leies inn til. Slike regler har ikke Norge i dag. Gjennomfører vi forslagene i vikarbyrådirektivet

kan ikke lenger vikarbyråer konkurrere gjennom lavere lønn. Jeg vil kalle det en seier for det norske arbeidslivet! For hvorfor skal vikarer ha lavere lønn for likt arbeid?, spør stortingsrepresentant Laila Gustavsen. (Arbeiderpartiet, 13.02.12) [Les mer](#)
Se også: [Kommentar: Vikarbyrådirektivet trykker arbeidstakerne](#) (Arbeiderpartiet, 14.02.12)

Senterpartiet vil legge ned vikarbyrådirektiv-veto. - Sentralstyret i Senterpartiet mener Norge bør reservere seg mot å innføre EUs vikarbyrådirektiv, opplyser partileder Liv Signe Navarsete. Tross gjentatte

forsikringer fra Arbeidsdepartementet om at arbeidsmiljøloven står fjellstøtt, frykter Sp at direktivet kan føre til færre faste ansettelser. Et klart flertall i Arbeiderpartiets stortingsgrupper er for direktivet, men også internt i Ap vokser motstanden. Bergen, Stavanger og Trondheim Ap går nå inn for veto mot direktivet, og de får følge fra en rekke lokallag rundt om i landet. (NRK, 13.02.12) [Les mer](#)
Se også: [Dissenspartiene](#) (Dagsavisen, leder, 13.02.12)

EFTA- OG EU-DOMSTOLEN

[Temaside og EU-domstolen](#)

Samferdselsministeren utsetter turbussregelverk atter en gang. En regelendring som hadde begrenset hvor lenge utenlandske turbusser kunne operere i Norge er utsatt nok en gang. EFTAs overvåkingsorgan ESA er i tvil om de nye reglene var helt i samsvar med hva Norge kan foreta seg i forhold til EØS-avtalen og EUs regler. Samferdselsminister Magnhild Meltveit Kleppa vil nå ha gjennomgang av regelverket på nytt. (Reiselivsavisen, 20.02.12) [Les mer](#)

EU-dom slo ut norsk tariffavtale. I tariffavtalen for piloter er aldersgrensa satt til 60 år, men en dom i EU-domstolen skyver denne bestemmelsen til side. – Dette viser hvordan systemet virker, hvordan EU-retten skyver til side nasjonale tariffavtaler og regler, sier nestleder i Transportarbeiderforbundet Lars Morten Johnsen. – Dette viser at vi er nødt til å ha vårt eget regime og bruke reservasjonsretten i forbindelse med vikarbyrådirektivet, sier Johnsen. (LO-Aktuelt, 17.02.12) [Les mer](#)

ARBEIDSINNVANDRING

[Temaside om arbeidsinnvandring](#)

- Fullstendig avhengig av arbeidsinnvandring for å få nok pleiere i fremtiden. Ungdom hopper av helsefag, og vi klarer ikke å rekruttere nok pleiere fra våre egne ungdomskull. Antall årsverk fagutdanning i helse- og sosialfag økte med cirka 16.000 fra 2005 til 2010. Men nesten halvparten av økningen skyldes utenlandsk arbeidskraft, særlig svensker og filippinere. NIFU-forsker Per Olaf Aamodt tror vi også i framtida vil være fullstendig avhengige av arbeidsinnvandring for å rekruttere nok pleiere, både faglærte og ufaglærte. (Dagsavisen, 29.02.12) [Les mer](#)

Kommentar: - Vi må bli bedre på å lokke til oss kloke hoder. - En rekke hjørnesteinsbedrifter i Distrikts-Norge er avhengig av arbeidsinnvandrere, skriver Høyre-leder Erna Solberg. Hun etterlyser en fremtidsrettet strategi for å lokke kloke hoder til Norge. Tar vi vare på mulighetene arbeidsinnvandrerne gir oss? spør hun i kommentaren. (E24, 28.02.12) [Les kommentaren](#)

Spør masseinnvandring til Norge. - En flom av jobbsøkere vil komme til Norge og resten av Skandinavia i kjølvannet av den europeiske finanskrisen, tror sjeføkonom i Skandinaviska Enskilda Banken, Robert Bergqvist. - Når vi har et så mye bedre arbeidsmarked og et høyere lønnsnivå enn resten av Europa, kan det ikke utelukkes at arbeidsinnvandringen kan bli betydelig, sier sjeføkonom i LO, Stein Reegård. - Det er grunn til å vente at arbeidsimmigrasjonen i Europa vil øke. Vi har allerede sett en betydelig arbeidsinnvandring fra Sør-Europa. Mange har valgt å reise til Tyskland, sier Fafo-forsker Jon Erik Dølvik. (Dagbladet, 27.02.12) [Les mer](#)

Industrien trenger arbeidsinnvandring. Mange industribedrifter trenger

flere ansatte, og ingeniører og faglærte fra Europa flytter til Norge for å ta disse jobbene. Industribedriftene tilbyr både fast ansettelse og korttidsoppdrag som innleid arbeidskraft. Norsk Industris [Konjunkturrapport 2012](#) viser at det er behov for 5000-6000 ingeniører i fastlandsindustrien for å møte utfordringene framover. Mange av disse vil være innflyttere til Norge i 2012. (Norsk Industri, 27.02.12) [Les mer](#)

FrP sier nei til lettere arbeidsinnvandring. I en tale til FrPs landsstyre lørdag advarte Jensen mot eksport av trygdeordninger til Øst-Europa. - Vi må sikre norske velferdsordninger før vi gjør det lettere for personer fra Øst-Europa å komme til Norge, sa Siv Jensen. Regjeringen foreslår å oppheve overgangsordningene for arbeidsinnvandrere fra Bulgaria og Romania, slik at det vil bli enklere for dem å komme til Norge. Det vil FrP gå mot. (Fremskrittspartiet, 25.02.12) [Les mer](#) Se også: [Frp frykter at velferdsflyktninger fra EU-landa skal undergrava dei norske trygdeordningane](#) (NRK, 25.02.12)

Rømmer fra skyhøy ledighet i Sør-Europa - søker lykken i Norge. - Det er veldig mange som flytter til Norge fra resten av Europa for tiden. Innvandringen er ikke lenger så dominert av østeuropeere som før, men stadig flere fra lenger sør i Europa flytter hit nå som arbeidsledigheten stiger i de gjeldsrammede landene, sier SSB-forsker Ådne Cappelen. SSB-statistikken viser også at jobbsøking har overtatt som den dominerende grunnen til innvandring til Norge. Cappelen, som også leder regjeringens Tekniske beregningsutvalg for inntektsoppgjørene, mener de som kommer til landet med høy utdanning bidrar til å jevne ut både topper og bunner i arbeidsmarkedet. (E24, 23.02.12) [Les mer](#)

Flere bransjer domineres totalt av utenlandsk arbeidskraft. Renhold, hotell- og restaurant, bygg og anlegg, fiskeforedling og drosjenæringen. Dette er bransjer med spesielt høyt innslag av personer med innvandrerbakgrunn. - På våre tre hoteller er ca. 90 prosent av arbeidsstyrken besatt av personer av utenlandsk opprinnelse, sier Erling Falch Monsen i Bergen Hotel Gruppen AS. På syv år har arbeidsinnvandringen til Norge gått rett til vær. (Bergens Tidende, 20.02.12) [Les mer](#)

- Den nye polske innvandringen kan få konsekvenser for norsk utenrikspolitikk. - Det bor i dag 60 000 polakker i Norge, og dette kommer til å få konsekvenser for norsk innvandrings- og integreringspolitikk, men også for norsk utenrikspolitikk, sier NUPI-forsker Jakub Godzimirski. Han mener pakistanske innvandrere i Norge som gruppe har greid å etablere seg på en måte som nå gir dem betydelig innflytelse i det norske samfunnet. Godzimirski har sett på den polske diasporaen i Norge, og kanskje blir måten pakistanerne har integrert seg i Norge en modell for hvor polakkene vil gå. (forskning.no, 17.02.12) [Les mer](#)

Frp tar feil om trygdeeksport. Sosiologiprofessor Grete Brochmann mener Frp-leder Siv Jensen undervurderer bindingene i EØS-avtalen når hun maner til kamp mot eksport av norske trygdeytelser. - Det er i realiteten veldig lite norske myndigheter kan gjøre for begrense tilgangen til velferdsytelser for EØS-borgere. Likebehandlingsprinsippet står veldig sterkt. Hvis man ønsker å redusere utgiftene til ulike velferds-ytelser, må eventuelle endringer gjelde alle borgere, sier Brochmann (siste.no / NTB, 26.02.12) [Les mer](#)

Stor innvandring fra Europa - nå er det rett før vi er 5

millioner. Befolkningsstatistikk fra SSB viser at det ved årsskiftet var registrert 4 985 900 bosatte i Norge. Det innebærer en befolkningsvekst på 65 550 personer i 2011, den største noensinne. Innvandringsoverskuddet stod for 71 prosent av veksten. Polske og litauiske statsborgere er de to klart største gruppene, og arbeidsinnvandring er hovedårsaken til innvandringen. (SSB, 22.02.12) [Les mer](#)
Se også: [Arbeidsinnvandring gir mannsoverskudd](#) (NRK Rogaland, 27.02.12)

Norge er et drømmeland for utenlandsk arbeidskraft. - For arbeidsinnvandrere er det norske jobbmarkedet blant de mest attraktive i Norden, sier Fafos forskningssjef Anne Britt Djuve. - Ikke bare synes østeuropeere at lønnsnivået her er veldig høyt, de kan også dra veksler på eksempelvis barnetrygd og norsk kontantstøtte i sine hjemland. (Bergens Tidende, 20.02.12) [Les mer](#)

- Arbeidsinnvandringen har virket disiplinerende på

lønnsdannelsen. Norsk økonomi vil holde seg på en stabil kurs fremover og vokse pent, tror SSB. Byrået spår solid reallønnsvekst også i år. - Arbeidsinnvandringen har sannsynligvis virket disiplinerende på lønnsdannelsen og denne effekten er påvisbar i hele perioden etter 2004, da Norge ble en del av det europeiske arbeidsmarkedet, ifølge SSB-sjefen, Hans Henrik Scheel. (Fri Fagbevegelse, 16.02.12) [Les mer](#)

Arbeidsinnvandrere bygger Norge.

- Norge ville hatt høyere renter uten innvandring, og norske lønninger er ikke presset alvorlig ned av arbeidsinnvandring, sa LOs sjeføkonom Stein Reegård (bildet) da han innledet sammen med professor i sosialøkonomi, Steinar Holden, på et seminar migrasjonens betydning for bedømming av arbeidsmarked og pengepolitikk. - Økt innvandring kan gjøre det forsvarlig å bruke mer oljepenger uten å skape inflasjon. Men over tid vil økt innvandring føre til mindre oljepenger per person, sa Holden. (NA24, 15.02.12) [Les mer](#)

- Norge er helt avhengig av Europa.

I 2011 var det registrert nesten 289.000 utenlandske arbeidstagere fra EØS-land i Norge. - Vår velferdsøkning de siste årene ville ikke ha funnet sted med samme styrke, uten denne arbeidsinnvandringen, fastslo utenriksminister Jonas Gahr Støre da han i dag holdt sin utenrikspolitiske redegjørelse for Stortinget. Han trakk også frem at Norges eksport til de baltiske og sentraleuropeiske land har økt mer enn til andre land. (TV2, 14.02.12) [Les mer](#) Se også: [Utenrikspolitisk redegjørelse i Stortinget](#) (Utenriksdepartementet, 14.02.12)

ANDRE NYHETER

Nederland: Østeuropeiske ambassadører protesterer mot Wilders. Det nederlandske partiet PVV, som ledes av den omstridte nederlandske høyrepopulisten Geert Wilders, lanserer en side der folk kan "dele sine historier" om østeuropeiske arbeidsinnvandrere. Reaksjonene er skarpe. En rekke østeuropeiske ambassadører i Nederland har nå klaget offisielt på PVVs nye side, som har en nokså eksplisitt anti-østeuropeisk profil. (Utrop.no, 14.02.12) [Les mer](#)

FLERE NYHETER finner du på [Fafo Østforums nettside](#)

[Nyhetsarkivet](#)

[Bakgrunn](#)
[Deltakere](#)
[Kontakt](#)

Fafo Østforum er en forskningsstøttet møteplass som gir oppdatert kunnskap om virkningene av EU/EØS-utvidelsene, arbeids- og bedriftsvandringer, endringer i politikkkutforming og innsikt i praktiske erfaringer. Gjennom seminarer og nettside er Fafo Østforum en kunnskapsleverandør på temaet. Forumet har i dag 18 deltakere - bedrifter, organisasjoner og offentlige instanser. Forumet er åpent for flere deltakere. Interesserte kan ta kontakt med Fafo Østforums prosjektleder [Line Eldring](#).

[FoU](#)
[Off dokumenter](#)
[Statistikk](#)
[Andre publ](#)
[Fafo Østforum publ](#)

På [nettsiden](#) finner du nyhetsklipp om EU-utvidelsen, informasjon om Fafo Østforums aktiviteter, derav program for kommende seminarer og foredragsfoiler fra tidligere seminarer. I Kunnskapsbasen finner du en rekke publikasjoner, se linker i venstre kolonne.

[Bestill nyhetsbrev](#)
[Avbestill](#)
[Nyhetsbrevarkiv](#)

Om nyhetsbrevet: Fafo Østforums elektroniske nyhetsbrev sendes ut jevnlig, og gir deg informasjon om Østforums seminarer, nye publikasjoner, samt tematisert utvalg av nyhetssaker fra vår nyhetstjeneste. Det er gratis å abonnere på nyhetsbrevet. Utskriftsvennlig pdf-versjon av nyhetsbrevene finner du i nyhetsbrevarkivet.

Kontakt:

Fafo, Postboks 2947 Tøyen, 0608 Oslo. Besøksadresse: Borggata 2b. [Google kart](#)
Tlf: (+ 47) 22 08 86 00. Fax: (+ 47) 22 08 87 00 www.faf.no